

РИСИ ПОСТМОДЕРНУ В ТЕКСТІ СУЧАСНОГО АНІМАЦІЙНОГО ФІЛЬМУ

М. М. Юрковська

Критичне переосмислення попереднього та поточного культурного досвіду спричинило появу особливого типу культури, світогляду — постмодернізму. Підходів до його визначення існує безліч, та неоднозначність дефініцій і трактувань проковує подальшу наукову рефлексію щодо найбільш прийнятної позиції. На думку Е. Усовської, постмодернізм тому так важко піддається визначенню, що він є течією, яка водночас виражає стан сучасної (постсучасної) культури та, апелюючи до різноманітних шарів, акумулює їхню енергію, зміст, певний “фокус” [5, с. 29].

Постмодернізм спостерігається сьогодні у найрізноманітніших галузях культури. Його трактують як інтелектуальну тенденцію, що являє собою широкий спектр філософських течій, особливий умонастрій, що домінує у культурі, філософії, політиці, економіці тощо. В найширшому контексті під постмодерном розуміють “глобальний стан цивілізації останніх десятиліть, всю суму культурних настроїв та філософських тенденцій” [4, с. 10]. Особливість його в тому, що він підсумовує надбання всіх культурних епох, водночас деканонізуючи їхні цінності; це одночасно повернення до минулого та рух вперед. Цитатна природа культури при цьому не приховується, а демонструється [там само, с. 64].

Характерні ознаки постмодерністського дискурсу — це інтертекстуальність, цитатність, зміна традиційних форм; моральна й етична маргінальність; зневажання будь-яких канонів; тотальна невизначеність; інтерпретація світу як аморфної, поліваріантної реальності, що сама розвивається [3].

О. Лучинська зазначає, що постмодерністський текст часто синтезує особливі мовні та культурні знаки, своєрідні коди, що реалізуються в міжкультурній, загальнолюдській комунікації. Серед цих лінгвокультурних кодів — мовний, культурний, семіологічний, діалоговий, метатекстовий тощо. Відтак мовний код передбачає набір різноманітних мовних та стилістичних засобів, реалізованих в постмодерністському тексті [2]. Інакше кажучи, постмодерністський текст використовує особливі мовні та стилістичні засоби, які є складовими мовного коду в постмодерністському дискурсі. До них О. Лучинська відносить каламбури, фонетичні ігри, навмисне порушення орфографії та пунктуації, оказіональні неологізми, іншомовні вкраплення тощо.

Анімаційний дискурс як різновид постмодерністського також виявляє себе в численних художніх прийомах на підставі гри у смисли. Своєрідність парадигми постмодерністського мистецтва, його особливий світогляд та світовідчуття властиві й сучасним анімаційним фільмом.

Сучасні анімаційні твори часто демонструють інтертекстуальність, цитатність та стильове різноманіття, які не суперечать цілісності та органічності художніх образів. Наприклад, можуть поєднуватися минуле з теперішнім, світ людей із світом тварин, а на перетині глядач може вловити необхідний йому контекст, створити свій образ. Такі риси наближають анімаційний фільм до постмодерністського колажу. Характеризуючи його, мистецтвознавець Гі Дебор (Guy Debord) використовує поняття *detournement* — принцип інтеграції теперішньої чи минулої естетичної продукції в конструювання нового середовища [1, с. 600], тобто повторне використання існуючих елементів у новому ансамблі.

У досліджуваних АФ постмодерністські принципи візуалізуються лише частково. Їм не властиві нелінійність, децентралізація, еkleктичність, але чітко простежуються регулярна колажність, інтертекстуальність, фрагментарність, центонність, цитатність, пародія, гра зі смислами. Нерідко гумор досягається саме зазначеними ознаками та має когнітивне підґрунтя: відбувається апеляція до попереднього досвіду адресата, його

фонових знань, відновлення в його свідомості прецедентних текстів через ефект *deja vu*. Алюзії, цитати, ремінісценції в анімації створюють своєрідний підтекст; вони зазнають комічних трансформацій та як інтертекстами з'являються у вигляді парафразів, пародій тощо. Анімаційний твір, таким чином, являє собою стохастичну систему, яка продукує нові смисли, в нашому випадку комічні.

Література

1. Грицанов А. А., Можейко М. А. Постмодернизм : энциклопедия. Минск : ИнтерпресСервис : Книжный Дом, 2001. 1040 с.
2. Лучинская Е. Н. Постмодернистский дискурс: семиолог. и лингвокультуролог. аспекты интерпретации: дис. д-ра филол. наук : 10.02.19 / Елена Николаевна Лучинская. – Краснодар, 2002. 329 с.
3. Руденко Л. Постмодерністський текст: деякі особливості прочитання. *Психолінгвістика : наук.-теорет. зб.* Сер. Філологія / Держ. вищ. навч. закл. «Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди». Переяслав-Хмельниц., 2008. № 1. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_m eta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=psling_2008_1_23
4. Скоропанова И. С. Русская постмодернистская литература : учеб. пособие. 2-е изд. М. : Флинта : Наука, 2000. 608 с.
5. Усовская Э. А. Постмодернизм : учеб. пособие. Минск: ТетраСистемс, 2006. 256 с.

Підсекція

Лінгвістичні та методологічні аспекти викладання іноземних мов

UDC 378.091.33-027.22:811.111-119

ECOLINGUISTIC APPROACH TO TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES

M. V. Hnenna

Introduction. This paper looks at language learning from an ecological perspective, which highlights the quality aspect of educational processes. Some essential concepts this approach focuses on are building ecologically holistic contexts, interaction, and quality. In language learning ecology, practice constantly draws on theory which is developing organically, as teachers and learners interact and learners cooperate among peers.

Review of recent publications. The issue of ecolinguistics approach to teaching English for specific purposes has been covered in publications of such scientists as Einar Haugen, Hayward. T. and Wendel J.

Objectives of the paper. The study is aiming at the issue and implementation of ecolinguistics approach to teaching English for specific purposes

Results of research. The Norwegian linguist, Einar Haugen (1972), initiated the study of ecolinguistics by using the term of language ecology through a metaphor study by adapting interrelationship of living being as organisms and their environment. He considered language ecology as an approach to linguistics and defined it as “a study of interactions between any given language and its environment” [1]. Current interpretations of ecolinguistics differ widely. Many linguists relate the term ‘ecology’ to context or language environment in order to describe problems associated with the language which is embedded either in a sociolinguistic, educational,